

osnovano, da naj ga rusovski car in turški sultan poterdita in na ti podlagi po tem mir ekleneta. Bilo je to pismo, kakor je bravecem „Novic“ že znano, rusovskemu caru in turškemu sultanu poslano; car rusovski je odgovoril, da je s pogodbami tega pisma zadovolin, ako ga turška vlada skoz in skoz vzame za svoje pismo. Turška vlada je pismo poterdila, tode na nekterih krajih ga je prenarredila, med kterimi prenarredbami pa nekatere niso take malenkosti, kakor se je spervega govorilo. Ker je od teh prenarredb veliko govorjenja, hočemo naznaniti važniši: „Če so rusovski cari“ — stoji v Dunajskem pismu — „vsaki čas naj več skerb za ohranjenje svobodnost in privilegij starovérske cerkve na Turškem razodevali, tako se za svojo stran sultani niso nikdar branili teh pravic poterjevati z očitnimi djanji, ktere so vselej spričevale staro in stanovitno dobrovoljnost turške vlade do kristianskih podložnikov.“ — Ti stavek je prenarredila turška vlada takole: „Če so cesarji rusovski vsaki čas zvesto skerb imeli za bogočastje (kultus) starovérske cerkve na Turškem, tak sultani niso nikdar opušali, nad ohranjenjem svobodnost in privilegij tega bogočastja in te cerkve na Turškem čuti“ itd. Cilj in konec te premembe je očitno: turška vlada noče nič vediti od tega, da rusovski cari imajo skerbeti za ohranjenje svobodnost in privilegij starovérske cerkve na Turškem. Turška vlada pripusti, da rusovski car skerbi za bogočastje starovérske cerkve, — al pravice mu ne more dovoliti, da bi on na Turškem (tedaj v drugem cesarstvu) skerbel za ohranjenje svobodnost in privilegij svoje vére. — Dalje je v tistem stavku, kjer je od pravic staroverske vére govorjenje, namest „se zaveže“ postavila „iz reče“. — Stavek Dunajskega pisma, kateri pravi: „da turška vlada besedam in duhu pogodb v Kutšuk-Kainardji in Adrianoplu sklenjenih in brambo kristianskega bogočastja zadevajočih, hoče zvesta ostati“, je prenarredila takole: „da hoče turška vlada besedam in duhu pogodbe sklenjene v Kutšuk-Kainardji in poterjene po pogodbi v Adrianoplu itd. zvesta ostati“, ker se sultan boji, da, če bi stalo „pogodbam v Kutšuk-Kainardji in Adrianoplu“, bi se utegnulo misliti, da se je v Adrianoplu še kaj več zagotovilo, kakor v pogodbi Kainardjiski, in da bi se znalo meniti, da ima rusovska vlada še kakošno posebno oblast. — Tam, kjer Dunajsko pismo pravi: da sultan dovoli, „da bogočastje starovérsko ima kakor bogočastje vsih družih prebivavcov kristianske vére po pogodbah ali posebnih dogovorih dovoljenih pridobitev deležne biti“, je prenarredila turška vlada takole: „pridobitev, ki so dovoljene ali se bojo dovolile drugim sultanu podverženim kristianskim občinam, imajo popolnoma tudi starovérski deležni biti“. Izpušene so tedaj v tem sestavku besede „po pogodbah ali posebnih dogovorih“, ker turška vlada meni, da se nasproti svojim podložnim ne more in ne smé zavezati po nobenih pogodbah; zato je po besedah „prebivavcem, ki so kristianske vére“, pristavljeno „sultanu podverženih“, da je očitno, da je tukaj govorjenje le od podložnikov turških, ne pa od tacih prebivavcov, ki stojé pod varstvom kakošne druge velike vlade. — Poslednje novice, ki so prišle po Lloydovih barkah iz Carigrada, pravijo, da pred 13. dnevom t. m. se ne more ondi nič vediti, kako je rusovski car sprejel te prenarredbe turške vlade, in da vse tiste govorice, ki so se že do 29. avgusta zatrosile po Turškem, da je car zaverigel to prenarrejeno turško pismo, so na vsako vižo prezgodne, ker ne telegraf ne golobja pošta nista v stanu iz Petrograda v Carigrad tako hitro prinesiti naznanil.

Obertnijstvo domače.

Izdelal nam je za našo zalo cerkev nove orgle gosp. Janez Mandlin, učenc slavno znanih gospodov: P. Rumpel-na v Kanniku, L. Moser-ja v Salcburgu, G. Froš-a v Munakovem, B. Šlimbach-a v Vireburgu, H. Berger-ja v Bambergu itd. Imajo te orgle 22 spreminov, in so tako prijetnega in čistega glasú, da se to prvo delo mladega mojstra lahko z naj slovečimi deli te verste meriti zamore. V imenu cele fare zamoremo izvrstnemu delu Janeza Mandlina zaslužno hvalo dati in ga vsim gosp. duhovnom in cerkvenim predstojnikom živo priporočiti, kjer novih orgel ali poprave starih potrebujejo. Gotovo povsod bo delo mojstra hvalilo.

V imenu Trebanov *Emanuel Tomšič.*

Pri nobenem delu ni toliko pazljivosti in marljivosti potreba kakor za izdelovanje ur. Star mojster bo uro clo zkazil, ako pazljivo ne izdeluje. Taka se je v Trbovljah godila. Novo drago uro od kedaj scer slavnega mojstra izdelano smo pred 4 leti dobili, ki je bila pa žalibože! že spervega za nič. Več kot 10 krat je mojster jo popravil, pa zastojn, ura le ni šla. K sreči pride Janez Oblak k nam (že dvakrat v Novicah pohvaljen samouk iz Zučen na Gorenskem), on uro razdene in jo v treh tednih skoro čisto prenarredi pa popravi, da dvé leti od tiste dobe brez opotike vedno dobro gre in prav kaže. Ker je Janez Oblak letos k eni naših podružnic tudi novo uro po nizki ceni prav lepo in umetno, zvesto in stanovitno izdelal, mu gré za to reč pravična in očitna hvala.

Iz Trbovlj na Štajarskem.

J. Hašnik, fajm.

Delitev Jakšičev.

(Serbska poslovenjena.)

Mesec graja mi danico zvezdo:
Kje si bila, o danica zvezda?
Kje si bila, kje si dan gubila?
In danica njemu odgovarja:
Jaz sim bila, jaz sim dan gubila
Tam nad belim gradom Beligradom;
Gledala sim čudo preveliko,
Tam delita brata očetvino
Jakšić Dmitar in Bogdane Jakšić.
Lepo sta se brata pogodila.
Očetvino svojo razdelila:
Dmitar vzame zemljo Karavlaško,
Karavlaško in Karabogdansko,
In Banat vés do Donave reke;
Bogdan vzame sremsko zemljo ravno,
Sremsko zemljo in Posavlje ravno,
Ino Serbske do Užica grada;
Dmitar vzame doljne dele grada
Ino grad na Donavi Nebojšo;
Bogdan vzame gornje dele grada,
In Rožico cerkvo nasred grada,
Pa o malem sta se sperla brata,
Le o malem, da ni imena vredno,
O konjiču vranca in sokolu,
Dmitar hoče konja vranca imeti,
Vranca konja, sivega sokola;
Bogdan njemu ne da, ne jednega.
Kadar se je zjutraj dan napočil,
Dmitar vzame vranca velikega,
Ino vzame sivega sokola,
Pa odide na lov u planino
In pokliče ženko Angelijo:
Angelija, moja zvesta ženka!
Zavdaj bratu mojemu Bogdanu,
Ako njemu pa zavdati nečeš,
Ne pričakuj me u belem dvoru.
Ko to čuje ženka Angelija,
Ona sede skerbna, nevesela,
Sama misli, sama beseduje:
Kaj li če ta sinja kukovica!
Da zavdala svaku svojemu bi,
Je pri Bogu velika pregrela,
In od ljudstva graja in sramota.
Reklo mi bo malo in veliko:
Glejta tam li uno nesrečnico,
Ki zavdala svojemu je svaku.
Ako li mu pa zavdati nečem
Ne smem moža čakati u dvoru.
(Konec sledi.)

Skutnika poznajo moji rojaki kraj Mure in njim pomeni otroka, kateri se pri materi ali očetu rad zderžava, kateri pod njihovo skutjo (pasijo, naročajem) rad živi. Kdor pa odbeži, kedar se mu zavoljo nepokorsine s šibo žuga, od takšnega se pravi, da se je odskutil (odskutil). Tudi na rimskih kamnih najdem lastno ime **ATESCVT** dvakrat — kar toliko pomeni, kakor sina pod atejevo skutjo. Jaz ime Ateskut za slovensko imam, ker v nobenem drugem, ne starem ne novem jeziku, ne najdem razumljivega pomena in korena za to besedo kakor v slovenskem.

Tudi od Kupe je gosp. Navratil svojo mnenjeizgovoril, katero pa ne bo de držalo. Pomén imena kupa sim jaz v „Novicah“ in sicer v članku: „kaj pomenime Panonia?“ razložil. Znabiti, da je gosp. Navratil na moje izpeljevanje pozabil, ali pa da na moja historičko-arheološka preiskovanja nič ne porajta. Nisim jaz kriv, ako ni še prepričan, da so v Panonii od nekdaž Slaveni živeli. Ne bil bi te opazke приметnal, ako bi me ne bil gosp. N. na polje pozval, rekoč: „da so kraj Kupe od nekdaž Slaveni živeli, naj dokaže, kdor zamore“.

Po naši logiki mi tako sklepamo, da je tako velika reka, kakor je Kupa gotovo pred prihodom Rimcov svojo ime imela, in ni še le od Rimcov ga dobila.

Analogia od besed „sunce, vuk“ itd. pa sem ne spada, ker te besede v staroslovensčini imajo mesto samoglasnika *u* soglasnik *l*, ktereга Slovenci zmiraj za samoglasnik rabijo, tedaj *sluce*, *vlk*, *dlg* itd.

Ali mi obračamo pozornost čitatelja na drugo bolj analogio in ta je: *dub* in *dob*, *muž* in *mož*, *ruka* in *roka*, *luka* in *loka*, *kupati* se in *kopati* se itd. in po tej analogii se ima presojevati izgovor Kupa in Kopa. Da Latince in Gerk pišeta *Colaps*, to nič ni smešnega. Vsaki putojezikovec si nedomača imena za svoje usta pripravlja, ali kakor Nemeц pravi: „*machts sich mundgerecht*“. Tako je Nemeц koroško in kransko Kerko si za svoja usta obrnil v Gurk, Gerk pa v Korkoras. Pax nobis cum! S Bogom.

Davorin Terstenjak.

Novičar iz mnogih krajev.

Sliši se, da vredba cesarskih vradnij po novi osnovi se bo na Horvaškem in v Slavonii začela. — Deželni poglavar serbske vojvodine in temeškega Banata je pred tremi dnevi na Dunaj naznanil, da je v ogerskem puntu zgubljena ogerska krona z mečem in žezlom vred, se najdla; blizo Oršove v temeškem Banatu so vse to zakopano našli; nič ni poškodovanega. — Govoril se, da tudi rusovski car in pruski kralj prideta k manévru v Olomuc. — Naj višja sodnija na Dunaji je v neki pravdi razsodila, da tudi v tistih deželah našega cesarstva, v kterih judje pred 1848. letom niso imeli pravice do gruntne posesti, si sedaj zamorejo take pravice pridobiti. — Vojaška sodnija v Milani je 7. dan p. m. obsodila 64 tistih, ki so se vstaje 6. svečana vdeležili; 20 jih je bilo k smerti obsojenih; maršal Radecki pa je smertno kazen spremenil v ječo od 20 do 5 let; drugih 185 zapertih se bo po cesarskem sklepu izpustilo iz daljne preiskave, ako niso ces. vradniki. — Tergatev na Ogerskem okoli Bude se bo pričela na sv. Mihela dan. — Tudi po nogradib nemških na Rajnu razsaja tertja bolezn. — Neki Roveda v Vogheri na Sardinskem se baha s pomočkom, kateri popolnoma ozdravi bolno grojzdje. Naj ga mož ponudi Francoskim generalnim svetovavcem, kateri se vladi željo razodéti: naj podari milion frankov tistemu, ki znajde gotov pomoček zoper grojzdno bolezn. Menda bo vlada bolj pa-

metna, kakor so general-svetovavci, in ne bo ponujala dнарja za kaj, karni mogoče. — Iz Rusovskega še ni odgovora na turško pismo. Rus pa Turk pomikujeta svoji armadi naprej; turška vlada je v Parizu vnovič nakupila 20.000 pušk in turška armada živi nek v domišli gotove zmage kakor v rajskem veselji, pozabivši, da pred večerom ne gré dneva hvaliti. — Sv. oče papež že nek na vse strani premišljuje, kako bi se znebil svojih brambovcov vrudečih hlačah (Francozov), ki mu po njegovih mislih veliko bolj strežejo, kakor si sam postrežen biti želi. — V razstavi blaga in kmetijskih pridelkov v Novem Jorku v Ameriki je bil čisto bel, še le 20 mescov star prešič na ogled postavljen, ki je vagal 11 centov in 9 funtov; gospodar si ga upa na 28 centov spitati.

Delitev Jakšičev.

(Konec.)

Misli, misli, si naenkrat zmisli:
Ona ide dol u spodnje kleti,
Ino vzame lepo mašno kupo,
Izkovano iz suhega zlata,
Od očeta njej za doto dano,
In natoči polno rujna vina,
Pa jo nese skerbna svomu svaku,
Ljubi njega u skut in u roko,
In pred njim se do zemljice klanja:
Na čast tebi bodi, mili svak moj!
Na čast tebi kupa ino vino,
Pokloni mi konja in sokola!
Bogdanu se milo je storilo,
Ji pokloni konja in sokola.
Dmitar celi dan lovi po gori
Ali nič ne more uloviti;
Na večer pripelje ga namera
Na zeleno jezero u gori,
U jezero utva *) zlatokrila.
Spusti Dmitar sivega sokola
Da ulovi utvo zlatokrilo;
Ona pa se gledati ne da mu,
Ampak vščipne sivega sokola
Mu odščipne, jojme! desno krilo.
Ko to vidi Jakšič Dimitrija,
Naglo sleče gosposko obleko,
Pa zaplava u jezero tiho
In iznese sivega sokola:
Kako ti je, o moj sivi sokol!
Kako ti je brez tvojega krila?
Sokol njemu s piskom odgovarja:
Tako mi je brez mojega krila,
Kakor bratu je brez brata svoga.
Sadaj se je Dmitar bil razžalil,
Da zavdala ženka bratu bode,
Ino vzame vranca velikega
Naglo dirja h gradu Beligradu
Da bi brata živega še najdel.
Ko je bil na vratih Beligrada,
Nagne vranca, da ne dirja mimo,
Pade vranec z nogama na vrata.
Zlomi vranec obe sprednji nogi.
Ko se Dmitar vidi u nesreči,
Vzame sedlo z vranca velikega,
Pa ne perni brezdovan ga verže,
Naglo ide h gradu Beligradu.
Kakor pride on, pokliče ženko:
Angelija, moja zvesta ženka!
Da mi nisi brata umorila?
Angelija njemu odgovarja:
Nisim tebi brata umorila,
Ampak sim te z bratom pomirila. * *

*) Tica, pri nas neznana, spodej rumena, tedaj zlatokrila.

Za uboge Moravčane od toče zadete.

Iz Štajarskega 5 fl. pod naslovom: „Nekdo, ki ga toča doslej ni zadela, Bogu v zahvalo.“